

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาภูมิทัศน์ ตลาด 100 ปีระแหง ตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี

Residents' Participation in Area Development of 100 Years Rahaeng Market, Tambon Rahaeng, Ladlumkaew District, Pathumthani Province

เสาวรณีย์ เสากลีย์*

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้เพื่อศึกษา 1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน 3) แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาภูมิทัศน์ตลาด 100 ปีระแหง ตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่อาศัยและมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี จำนวน 400 ราย โดยวิธีการสุ่มตัวอย่าง Taro Yamane เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์สถิติทางสังคมศาสตร์ในการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติพรรณนาและทดสอบสมมติฐานโดย Independent Samples t-test และ One-way ANOVA

ผลการศึกษาพบว่า

1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาภูมิทัศน์ ตลาด 100 ปี ระแหง ตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี พบว่าประชาชนในภาพรวมมีส่วนร่วมในระดับน้อย โดยด้านที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ รองลงมา คือ

การมีส่วนร่วมปฏิบัติ การมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล การมีส่วนร่วมวางแผนโครงการ และการมีส่วนร่วมศึกษาปัญหาตามลำดับ

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาภูมิทัศน์ ตลาด 100 ปี ระแหง เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่า โดยภาพรวมประชาชนที่มีเพศ สถานภาพ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาภูมิทัศน์ตลาด 100 ปี ระแหง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ขณะที่ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน และบทบาทในชุมชนที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาภูมิทัศน์ตลาด 100 ปี ระแหง โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

3. แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาภูมิทัศน์ตลาด 100 ปี โดยนำกระบวนการการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการพัฒนาภูมิทัศน์ในชุมชน ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมศึกษาปัญหา 2) การวางแผนโครงการ 3) การดำเนินงาน 4) การรับผลประโยชน์ 5) การติดตาม

*หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

และประเมินผลเพื่อพัฒนาชุมชนดังนี้ 1) ประชาชนในพื้นที่และชุมชนใกล้เคียงร่วมเสนอข้อมูลในการวางแผนชุมชน ได้แก่ (1) ออกกฎระเบียบการทิ้งและการกำจัดขยะมูลฝอย (2) ปรับปรุงป้ายชื่อตลาด ที่จอดรถ (3) จัดระเบียบทางเดินโดยมีจุดจอดมอเตอร์ไซด์ ห้ามการขับวิ่งในตลาด (4) จัดเส้นทางเดินชมตลาดให้สะดวกต่อการเลือกซื้อ (5) ทำป้ายประชาสัมพันธ์จุดเชื่อมต่อที่สำคัญของสถานที่ร้านค้า 2) คณะกรรมการบริหารตลาด 100 ปี ต้องมีการประชุมต่อเนื่องประจำเพื่อติดตามการดำเนินงาน โดยเชิญภาคีหลายภาคส่วนมาหารือเพื่อพัฒนาตลาด เพิ่มสินค้าที่ผลิตจากชุมชน 3) ผู้นำชุมชนร่วมกับโรงเรียนจัดนักเรียน ฝึกอบรมให้เป็นมัคคุเทศก์ ประชาสัมพันธ์สร้างภูมิทัศน์

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของประชาชน การพัฒนาภูมิทัศน์ตลาดปีระแหง

Abstract

The purposes of this research were to study : 1) levels of residents' participation 2) factors which influenced the residents' participation and 3) ways of residents' participation to develop the area of 100 years Rahaeng Market, Tambon Rahaeng, Ladlumkaew district, Pathumthani province. The research methodology used was quantitative research. The population was the residents who live and have domicile in the area of Tambon Rahaeng, Ladlumkaew district, Pathumthani province. The sample size was 400 of residents and the sampling method was Taro Yamane. The research instruments used were questionnaires. Data analysed by a programme of statistical analysis of the Social Sciences to analyse descriptive statistic data and hypothesis tested by Independent Samples, t-test and One-way Annova. The results were as follow : 1. The overall level of the resi-

dents' participation to develop the area of 100 years Rahaeng market, Tambon Rahaeng, Ladlumkaew district, Pathumthani province showed that the level of the residents' participation was found at the low level. The type which the residents participated most was participation in benefits, the other participations were participation in operation, participation in monitoring and evaluation, participation in planning and participation in the study of the problems respectively.

2. Factors affected the residents' participation in developing 100 years Rahaeng market classified by personal demographic variables showed that overall residents with the differences of gender, status, age, occupation, level of education and the length of stay in the community participated in area development of 100 years Rahaeng market were not different . While the residents with different average of monthly income and different roles of participation in area development of 100 years Rahaeng market were different at the 0.05 level of significant statistic.

3. The ways of the residents' participation in area development of 100 years Rahaeng market taking the procedures of participation to drive area development in the community were 1) participation in the study of the problems 2) project planning 3) operation 4) gaining benefits 5) monitoring and evaluation for developing the community as follows : 1) The residents in the area and the neighboring communities involve in proposing ideas for community planning as following aspects : (1) to regulate rules of littering and getting rid of garbage (2) to improve the sign of the market name and the parking area (3) to set zoning; walking zone,

motorcycles parking zone, not allowed to ride in the market. (4) to set walking zone in the market which is convenient to choose any goods and to do shopping (5) to have mapping sign shown the linked points of places and shops 2) the committee of the market are supposed to have ongoing meetings to monitor the operation by inviting the associated partners from many parts to discuss about the market development, to increase products produced in the community and 3) the leader of community coordinated with the local school to set trainings students to be local youth guides and to promote area setting.

Keywords: Residents' Participation, Area Development, Rahaeng Market

บทนำ

ปัจจุบันกระแสการเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใดแห่งหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ชื่นชมและเพลิดเพลินไปกับทัศนียภาพ สภาพธรรมชาติ สังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิตของคน ในท้องถิ่นกำลังได้รับความนิยมในสังคมไทย (กุลวรา สุวรรณพิมล, 2548: หน้า 38) นักท่องเที่ยว มีแนวโน้มการเดินทางที่เป็นส่วนตัวมากขึ้นสนใจกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นลักษณะเฉพาะตัวมากขึ้น โดยเฉพาะตลาดน้ำถือเป็นสถานที่ท่องเที่ยวอย่างหนึ่งที่ได้รับคามนิยมจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ เพราะตลาดน้ำของไทยมีความเป็นเอกลักษณ์แสดงถึงวัฒนธรรมความเป็นมาและวิถีชีวิตของคนในสมัยก่อนซึ่งในอดีตตลาดน้ำเคยเป็นสถานที่ซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าเกษตรและสินค้าต่างๆ ในราคาเป็นกันเอง โดยชาวบ้านบรรทุกสินค้าลงเรือมาขาย ปัจจุบันการใช้ตลาดน้ำเป็นที่จับจ่ายซื้อของมีเหลือน้อยจนแทบจะเลือนหายไป การส่งเสริมการท่องเที่ยวทางน้ำจึงเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมให้ตลาดน้ำยังคงอยู่และ ยังคงไว้ถึงวิถีชีวิตริมน้ำของผู้คน

เพราะ “ตลาดน้ำ” มีความสำคัญควบคู่กับชีวิตคนไทยมาช้านาน แม้ปัจจุบันตลาดน้ำได้มีความสำคัญเพื่อซื้อขายสินค้าของผู้คนในชุมชนนั้นๆ เหมือนในอดีต แต่ก็ยังมีการดำเนินชีวิตบางส่วนที่คงเดิมหลงเหลือไว้ กิจกรรมต่างๆ ของตลาดน้ำ ก็ยังได้รับความนิยมและสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวและสร้างรายได้ให้กับชุมชน ถือเป็นปัจจัยในการท่องเที่ยวที่น่าสนใจและสามารถนำมาพัฒนาและเพิ่มศักยภาพเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวได้ ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

ตลาดริมคลองระแหง เป็นช่วงข้ามคลองเล็กๆ ชื่อคลองระแหง ซึ่งมีน้ำไหลผ่านตัวตลาด ตำบลระแหง ในเขตอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นไร่นาของราษฎร เกิดเจริญมีตลาดคึกคักในสมัยก่อนเนื่องจากเป็นตำแหน่งที่ปลายทางสุดของทางรถไฟสายกรุงเทพฯ - บางบัวทอง - ลาดหลุมแก้ว อันเป็นทางรถไฟเอกชน สร้างโดยเจ้าพระยาวรพงษ์ พิพัฒน์ (ม.ร.ว. เย็น อิศรเสนา) ทางรถไฟนี้ ตั้งต้นตั้งแต่วัดสิงขร บ้านเตาปูน ผ่านเมืองนนทบุรีแถบวัดเฉลิมพระเกียรติตัดทุ่งบางบัวทองไปถึงระแหง ซึ่งตลาดริมคลองระแหงในปัจจุบันนี้เป็นตลาดห้องแถวไม้สองชั้นเรียงรายไปตามริมคลอง อันเป็นเส้นทางคมนาคมหลักในสมัยไม่ต่ำกว่า ครึ่งศตวรรษก่อน โชว์ผิวเนื้อไม้สีน้ำตาลเก่าคร่ำครวที่ผ่านกาลเวลามาเนิ่นนาน โดยมีได้ฉาบทาสีสนิดทึบลงไป จะว่าไปก็คือ “พิกิธภัณฑ์” ที่ยังมีลมหายใจ มีกิจกรรมความเคลื่อนไหวจริงๆ พัฒนาการและความเปลี่ยนแปลงของตลาด 100 ปีระแหง มีประวัติชุมชนและกระบวนการปรับตัวเข้าสู่การเป็นสถานที่ท่องเที่ยว ในปัจจุบันมีอายุ 130 ปี มีคลองระแหงตัดผ่านลักษณะเป็นคลองผ่ากลางเรียก “อกแตก” โดยมีตลาดทั้งสองข้างขนานกับลำคลอง มีอาหารไทย - จีน เก้าแ้วรสชาติอร่อย ราคาไม่แพง ตั้งอยู่ในตลาดโบราณและมีร้านขายขนมหวาน เช่น ทองหยิบ ทองหยอด ฝอยทอง ขนมชั้น ขนมใส่ไส้ เต้าทึง น้ำลำไย ฯลฯ ตลอดจนขณะนี้มีร้านขายอาหารฝรั่งเปิดเพิ่มขึ้น ร้านตัดผมรุ่นคุณปู่และร้านค้าเก่าแก่อีกมากมาย นอกจากนี้จะมีชาวบ้านหาบกล้วยมะม่วง ฝรั่ง กระท้อน และผักที่ปลูกเหลือจากการบริโภคแล้วมาขายในรายทาง

เดินสองฟากของตลาดในฤดูน้ำหลากชาวบ้านก็ยิ่งพายเรือมาตามลำคลอง ศาลาริมน้ำข้างห้องสมุดจัดทำเป็นท่าเรือรับ-ส่งนักท่องเที่ยวและในเทศกาลออกพรรษาประจำปียังมีประเพณีตักบาตรพระร้อยให้ชื่นชม

ตลาด 100 ปีระแหง ประกอบด้วยชาวชุมชนดั้งเดิมที่สืบทอดวัฒนธรรมและเชื้อสาย กันมาแต่เก่าก่อน มีความเป็นอยู่แบบครอบครัว ทุกครัวเรือนเปรียบเสมือนญาติพี่น้อง รักศักดิ์ศรีและมีวิถีชีวิตแบบพอเพียง ดำเนินชีวิตประจำวันโดยไม่มุ่งเน้นเทคโนโลยี มีความเรียบง่าย ไม่เร่งรีบเหมือนชีวิตคนเมือง มีการใช้ธรรมชาติและทรัพยากรอย่างประหยัด ชาวชุมชนมีเอกลักษณ์ทางด้านฝีมือการทำอาหารขนมไทยโบราณและขนมไทยประยุกต์ได้เป็นอย่างดี รสชาติอร่อยรูปปลั๊กอินสวยงามน่ารับประทานในราคาที่ถูกคุ่มค่า ซึ่งเป็นของฝากจากตลาด 100 ปีระแหง ควรค่าแก่ผู้รับ อีกทั้งเมื่อ วันที่ 11 ก.ค. 58 นายพงศธร สัจจชลพันธ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี นายวินชัย อุยงกรู รองผู้ว่าราชการจังหวัด นายภัสพลก์ ชัยสุริยาวิกุล พัฒนาการจังหวัด นายกฤษฏา อินทชาติ พาณิชย์จังหวัดปทุมธานี นายอาวุธ วิเชียรฉาย นายอำเภอลาดหลุมแก้ว นายภาค วรชานันท์ ประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดปทุมธานี ร่วมเปิดตลาด 100 ปีระแหง เป็นย่านธุรกิจสร้างสรรค์เสริมสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางการค้าของจังหวัด พร้อมส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเสริมสร้างอัตลักษณ์ของจังหวัด ที่ตลาด 100 ปี ระแหง อ.ลาดหลุมแก้ว จ.ปทุมธานี เนื่องจากจังหวัดปทุมธานีมีนโยบายให้คณะกรรมการพัฒนา ย่านธุรกิจสร้างสรรค์ ระแหง 100 ปี ดำเนินการพัฒนาย่านธุรกิจสร้างสรรค์ให้เป็นปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานทางการค้าของจังหวัด เป็นกลไกการซื้อขายสินค้าและก่อให้เกิดรายได้แก่ประชาชน เป็นช่องทางการตลาดสำหรับภาคธุรกิจ โดยเฉพาะผู้ผลิต ผู้ประกอบการ SMEs OTOP และชุมชนด้าน นายพงศธร สัจจชลพันธ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี กล่าวว่า จังหวัดให้ความสำคัญกับการเป็นแหล่งวัฒนธรรมท้องถิ่น แหล่งอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอาหารปลอดภัย และแหล่งนันทนาการเชิงสร้างสรรค์โดยจะส่งเสริมการพัฒนาย่านธุรกิจ

สร้างสรรค์ ซึ่งก็คือตลาด 100 ปีระแหง โดยให้เป็นหนึ่งตลาดนัดชุมชนตามนโยบายกระทรวงมหาดไทย โดยโครงการตลาดนัดชุมชนไทยช่วยไทย คนไทยยิ้มได้ และการพัฒนาการท่องเที่ยวการสัญจรทางน้ำ โดยบูรณาการความร่วมมือหน่วยงานภาครัฐ เอกชน สถาบัน องค์กร สถานศึกษา และที่เกี่ยวข้องระดับจังหวัด พัฒนาการเป็นแหล่งจัดจำหน่ายสินค้าบริการเชิงพาณิชย์ที่มีคุณภาพ มาตรฐานปลอดภัยของจังหวัดและเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว (หนังสือพิมพ์ข่าวสด, วันที่ 11 กรกฎาคม พ.ศ. 2558)

การพัฒนาภูมิทัศน์ของตลาด 100 ปีระแหง ดังกล่าว จะเกิดขึ้นได้อย่างแท้จริงนั้น จะต้องมีการบูรณาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตลาด 100 ปีระแหงอย่างมีขั้นตอน แต่ทว่าในทางปฏิบัติการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนหรือการดำเนินการตามขั้นตอนนั้น ยังคงไม่ได้รับการปฏิบัติอย่างแท้จริง จึงพบปัญหาการจัดทำโครงการต่าง ๆ ไม่ใช่ ความต้องการของประชาชน จึงไม่ได้รับความร่วมมือและการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงจากประชาชนทุกคนภายในชุมชนดังกล่าว

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจเลือกศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาภูมิทัศน์ตลาด 100 ปีระแหง ตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี เพื่อนำไปสู่การกำหนดแนวทางการพัฒนาภูมิทัศน์ ตลาด 100 ปีระแหง โดยสามารถนำแนวทางการพัฒนาไปปรับปรุงภูมิทัศน์ให้สวยงาม และส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเสริมสร้างอัตลักษณ์ของจังหวัดปทุมธานีควบคู่ไปกับการพัฒนาในด้านอื่นๆ และนำแนวทางดำเนินงานไปสู่การปฏิบัติได้จริงอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาภูมิทัศน์ตลาด 100 ปีระแหง ตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี
2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาภูมิทัศน์ตลาด 100 ปีระแหง ตำบลระแหง

อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี

3. เพื่อศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาภูมิทัศน์ตลาด 100 ปีระแหง ตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ
2. ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยและมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี จำนวนทั้งหมด 3,359 ราย
3. กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ราย ซึ่งได้มาจากการคำนวณโดยใช้ตารางกลุ่มตัวอย่างสำเร็จรูปของทาร์ยามานะ
4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ 1. เพศ 2. อายุ 3. สถานภาพ 4. อาชีพ 5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 6. ระดับการศึกษาสูงสุด 7. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนปัจจุบัน 8. บทบาทของท่านในชุมชน

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาภูมิทัศน์ตลาด 100 ปีระแหง ตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี จำนวน 30 ข้อ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีส่วนร่วมศึกษาปัญหาในการพัฒนาภูมิทัศน์ ตลาด 100 ปี ระแหง 2) ด้านการมีส่วนร่วมวางโครงการในการพัฒนาภูมิทัศน์ ตลาด 100 ปี ระแหง 3) ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติในการพัฒนาภูมิทัศน์ ตลาด 100 ปี ระแหง 4) ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากการพัฒนาภูมิทัศน์ ตลาด 100 ปี ระแหง 5) ด้านการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผลการพัฒนาภูมิทัศน์ ตลาด 100 ปี ระแหง

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาภูมิทัศน์ตลาด 100 ปีระแหง ตำบลระแหง อำเภอ ลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี

ตอนที่ 4 เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาภูมิทัศน์ตลาด 100ปีระแหง ตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ใช้แจกแบบสอบถาม (Questionnaire) กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ราย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเบื้องต้นและใช้โปรแกรมวิเคราะห์สถิติทางสังคมศาสตร์ในการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลค่าความถี่ (Frequency) แสดงเป็นร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) Independent Samples t-test (วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย) และ One-way ANOVA (วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว)

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาภูมิทัศน์ ตลาด 100 ปี ระแหง ตำบลระแหง อำเภอ ลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานีพบว่า ประชาชนในภาพรวมมีส่วนร่วมในระดับน้อย โดยด้านที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมปฏิบัติ การมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล การมีส่วนร่วมวางโครงการ และการมีส่วนร่วมศึกษาปัญหาตามลำดับ

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาภูมิทัศน์ ตลาด 100 ปี ระแหง เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่า โดยภาพรวมประชาชนที่มีเพศ สถานภาพ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาภูมิทัศน์ ตลาด 100 ปี ระแหง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ขณะที่ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน และบทบาทในชุมชนที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาภูมิทัศน์ตลาด 100ปี ระแหง โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

3. แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาภูมิทัศน์ตลาด100 ปี โดยนำกระบวนการการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการพัฒนาภูมิทัศน์ในชุมชน ได้แก่

1) การมีส่วนร่วมศึกษาปัญหา 2) การวางโครงการ 3) การดำเนินงาน 4) การรับผลประโยชน์ 5) การติดตามและประเมินผล เพื่อพัฒนาชุมชนดังนี้ 1) ประชาชนในพื้นที่และ

ชุมชนใกล้เคียงร่วมเสนอข้อมูลในการวางแผนชุมชน ได้แก่ (1) ออกกฎระเบียบการทิ้งและการกำจัดขยะมูลฝอย (2) ปรับปรุงป้ายชื่อตลาด ที่จอดรถ (3) จัดระเบียบทางเดิน โดยมีจุดจอดมอเตอร์ไซค์ ห้ามการขับวิ่งในตลาด (4) จัดเส้นทางเดินชมตลาดเพื่อสะดวกต่อการเลือกซื้อ (5) ทำป้ายประชาสัมพันธ์จุดเชื่อมต่อที่สำคัญของสถานที่ ร้านค้า 2) คณะกรรมการบริหารตลาด 100 ปี ต้องมีการประชุมต่อเนื่องประจำเพื่อติดตามการดำเนินงาน โดยเชิญภาคีหลายภาคส่วนมาหารือเพื่อพัฒนาตลาด เพิ่มสินค้าที่ผลิตจากชุมชน 3) ผู้นำชุมชนร่วมกับโรงเรียนจัดนักเรียน ฝึกอบรมให้เป็นนักคุตเทร์ก ประชาสัมพันธ์สร้างภูมิทัศน์

อภิปรายผล

1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาภูมิทัศน์ตลาด 100 ปี ระแหง ตำบลระแหง อำเภอตลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี พบว่า ทุกด้านมีระดับการมีส่วนร่วมในระดับน้อย โดยด้านที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติ รองลงมาอีก คือ ด้านการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมวางแผนโครงการ และด้านการมีส่วนร่วมศึกษาปัญหา ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การที่ประชาชนส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยในทุกด้านนั้น ทางประชาชนไม่ได้มีหน้าที่ในการดำเนินการ เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตลาดและภาครัฐร่วมกันศึกษาปัญหา ร่วมกันวางแผนโครงการ ร่วมกันปฏิบัติ ร่วมกันรับผลประโยชน์ และร่วมกันติดตามและประเมินผล การพัฒนาภูมิทัศน์ตลาด 100 ปี ระแหง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อาร์ลัน ร็วทอง (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บริเวณตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมของชุมชน ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยประชาชนไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการจัดการตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ประภัสสร แจ่มโพธิ์

(2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์กรณีศึกษา ตลาด 100 ปี สามชุก ตำบลสามชุก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมในด้านร่วมรับผลประโยชน์ ด้านร่วมดำเนินการ และด้านร่วมตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการติดตามและประเมินผลมีอยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วิลาลินี หมั่นหนู (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำทะเลน้อย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำทะเลน้อย ด้านการปฏิบัติตามแผน ด้านการติดตามและประเมินผล ด้านการดำเนินงาน ส่วนด้านการวางแผน พบว่า อยู่ในระดับน้อยสุด

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาภูมิทัศน์ตลาด 100 ปี ระแหง ตำบลระแหง อำเภอตลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม ได้แก่ ปัจจัยด้านอาชีพ ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือนด้านระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน และด้านบทบาทในชุมชน มีรายละเอียดดังนี้

1) ประชาชนที่มีคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านอาชีพ ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาภูมิทัศน์ตลาด 100 ปี ระแหง ตำบลระแหง อำเภอตลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนที่มีคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านอาชีพที่แตกต่างส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาภูมิทัศน์ตลาด 100 ปี ระแหง ตำบลระแหง อำเภอตลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ที่แตกต่างกัน พบเพียง 1 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ พบว่า กลุ่มที่มีอาชีพเป็นเกษตรกรกับค้าขาย โดยกลุ่มที่อาชีพค้าขายจะมีส่วนร่วมในด้านการรับผลประโยชน์มากกว่ากลุ่มเกษตรกร และกลุ่มที่อาชีพเกษตรกรกับผู้ประกอบการ โดยกลุ่มที่เป็นผู้ประกอบการจะมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มากกว่ากลุ่มที่เป็นเกษตรกรเช่นกัน ทั้งนี้เนื่องจาก ตลาด 100 ปี เป็นสถานที่

ในการจับจ่ายใช้สอยของประชาชน และลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการเพื่อซื้อสินค้า หรือเพื่อพักผ่อนในวันหยุด ดังนั้นเมื่อมีการปรับปรุงพัฒนาภูมิทัศน์ตลาด 100 ปี ระแหง ผู้ที่ได้รับประโยชน์มากที่สุดย่อมเป็นผู้ค้า ผู้ประกอบการที่ประกอบอาชีพค้าขายมากกว่ากลุ่มอาชีพเกษตรกร ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ คมลักษณ์ สงทิพย์ (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชน กรณีศึกษา ตลาดน้ำวัดตะเคียน อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่พบว่า เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่ต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชน แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ประภัสสร แจ่มโพธิ์ (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์ กรณีศึกษา ตลาด 100 ปี สามชุก ตำบลสามชุก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการมีส่วนร่วม และระยะทางที่ต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์ กรณีศึกษา ตลาด 100 ปี สามชุก ตำบลสามชุก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกันใน ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

2) ประชาชนที่มีคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาภูมิทัศน์ตลาด 100 ปี ระแหง ตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนที่มีคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาภูมิทัศน์ตลาด 100 ปี ระแหง ตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานีที่แตกต่างกัน พบเพียง 2 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติ และด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 สำหรับในภาพรวมพบว่า ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่ต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาภูมิทัศน์ตลาด 100 ปี ระแหง ที่แตกต่างกัน อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบ 3 คู่ ประกอบด้วย 1) กลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า 9,000 บาท กับ 9,001 - 15,000 บาท โดยกลุ่มที่มีรายได้ 9,001 - 15,000 บาท มีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้น้อยกว่า 9,000 บาท 2) กลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า 9,000 บาท กับรายได้ 15,001 - 25,000 บาท โดยกลุ่มที่มีรายได้ 15,001 - 25,000 บาท มีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้น้อยกว่า 9,000 บาท และ 3) กลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001 - 25,000 บาท กับมากกว่า 35,001 บาทขึ้นไป โดยกลุ่มที่มีรายได้ 15,001 - 25,000 บาท มีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้มากกว่า 35,001 บาทขึ้นไป

1) ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่ต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาภูมิทัศน์ตลาด 100 ปี ระแหง ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบ 2 คู่ ประกอบด้วย (1) กลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า 9,000 บาท กับรายได้ 9,001 - 15,000 บาท โดยกลุ่มที่มีรายได้ 9,001 - 15,000 บาท มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้น้อยกว่า 9,000 บาท และ (2) กลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า 9,000 บาท กับรายได้ 25,001 - 35,000 บาท โดยกลุ่มที่มีรายได้ 25,001 - 35,000 บาท มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้น้อยกว่า 9,000 บาท

2) ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่ต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาภูมิทัศน์ตลาด 100 ปี ระแหง ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบ 6 คู่ ประกอบด้วย (1) กลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า 9,000 บาท กับรายได้ 9,001 - 15,000 บาท โดยกลุ่มที่มีรายได้ 9,001 - 15,000 บาท มีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้น้อยกว่า 9,000 บาท (2) กลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า 9,000 บาท กับรายได้ 15,001 - 25,000 บาท โดยกลุ่มที่มีรายได้ 15,001 - 25,000 บาท กับกลุ่มที่มีรายได้น้อยกว่า 9,000 บาท (3) กลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า 9,000 บาท กับรายได้ 25,001 - 35,000 บาท โดยกลุ่มที่มีรายได้ 25,001 - 35,000 บาท มีส่วนร่วมมากกว่ากับกลุ่มที่มีรายได้น้อยกว่า

9,000 บาท (4) กลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 9,001 - 15,000 บาท กับรายได้มากกว่า 35,001 บาทขึ้นไป โดยกลุ่มที่มีรายได้ 9,001 - 15,000 มีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้มากกว่า 35,001 บาทขึ้นไป (5) กลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001 - 25,000 บาท กับมากกว่า 35,001 บาทขึ้นไป โดยกลุ่มที่มีรายได้ 15,001 - 25,000 บาท มีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้มากกว่า 35,001 บาทขึ้นไป และ (6) กลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 25,001 - 35,000 บาท กับรายได้มากกว่า 35,001 บาทขึ้นไป โดยกลุ่มที่มีรายได้ 25,001 - 35,000 บาท มีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้มากกว่า 35,001 บาทขึ้นไป

จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มที่มีแนวโน้มของรายได้ที่มากกว่าจะมีส่วนร่วมในการพัฒนาภูมิทัศน์ตลาด 100 ปี มากกว่า ยกเว้นกลุ่มที่มีรายได้สูงสุด คือ ตั้งแต่ 35,000 บาท ขึ้นไป จะมีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมลง ทั้งนี้อาจจะเนื่องจากว่า ประชาชนที่มีรายได้พอที่จะเลี้ยงครอบครัวได้ อาจจะต้องการที่จะร่วมพัฒนาชุมชนหรือตลาดเพื่อให้สังคมที่ตนอาศัยอยู่นั้นได้รับการพัฒนาที่ดีขึ้น แต่ในกลุ่มที่มีรายได้สูงๆ อาจจะเป็นกลุ่มที่มีเวลาให้กับสังคม เนื่องจากต้องประกอบธุรกิจต่างๆ อาจจะมีมองว่า การพัฒนาภูมิทัศน์ของตลาดนั้นเป็นเรื่องของเจ้าหน้าที่ที่ดูแลตลาดหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเลยทำให้เข้าไปมีส่วนร่วมน้อย โดยสอดคล้องกับผลการศึกษาของ คมลักษณ์ สงทิพย์ (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชน กรณีศึกษา ตลาดน้ำวัดตะเคียน อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่พบว่า เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่ต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชน แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็น รายด้านมีรายละเอียดดังนี้

3) ประชาชนที่มีคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาภูมิทัศน์ตลาด 100 ปี ระแหง ตำบลระแหง อำเภอตลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

พบว่า ประชาชนที่มีคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่ต่างกัน ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาภูมิทัศน์ตลาด 100 ปี ระแหง ตำบลระแหง อำเภอตลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานีที่ต่างกัน พบเพียง 1 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่พบว่า กลุ่มที่อาศัยอยู่ในชุมชนมาเป็นระยะเวลาต่ำกว่า 2 ปี กับ 5 - 7 ปี โดยกลุ่มที่อาศัยอยู่ในชุมชน 5 - 7 ปี มีส่วนร่วมในการปฏิบัติมากกว่ากลุ่มที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่ำกว่า 2 ปี และกลุ่มที่อาศัยอยู่ในชุมชนมาเป็นระยะเวลาต่ำกว่า 2 ปี กับมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป โดยกลุ่มที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่ำกว่า 2 ปี มีส่วนร่วมในการปฏิบัติมากกว่ากลุ่มที่อาศัยอยู่ในชุมชนมากกว่า 10 ปีขึ้นไป จากผลการศึกษาเห็นได้ว่า กลุ่มที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนนานกว่าจะมีส่วนร่วมในการปฏิบัติในการพัฒนาภูมิทัศน์ตลาดน้ำ 100 ปี ระแหง มากกว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนน้อยกว่า ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะการที่อาศัยอยู่ในชุมชนมาเป็นระยะเวลานานกว่าจะเกิดความผูกพันกับชุมชน และรู้จักสมาชิกในชุมชนมากกว่า ทำให้การเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมของชุมชนเกี่ยวกับการพัฒนาภูมิทัศน์ตลาดนั้นมีความขึ้นตามไปด้วย โดยสอดคล้องกับผลการศึกษาของ คมลักษณ์ สงทิพย์ (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชน กรณีศึกษา ตลาดน้ำวัดตะเคียน อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่พบว่า เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ที่ต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชน แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และยังคงสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ประภัสสร แฉ่งโพธิ์ (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์ กรณีศึกษา ตลาด 100 ปี สามชุก ตำบลสามชุก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการมีส่วนร่วม และระยะทาง ที่ต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์ กรณีศึกษา ตลาด 100 ปี สามชุก ตำบลสามชุก

ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติ ของประชาชนที่มีบทบาท
ในชุมชนที่ต่างกัน พบว่า ประชาชนที่มีบทบาทในชุมชนที่ต่าง
กัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาภูมิทัศน์ตลาด 100 ปี ระแหง
ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบ 4
คู่ ประกอบด้วย 1) กลุ่มที่มีบทบาทเป็นอาสาสมัคร
สาธารณสุขกับผู้นำชุมชน โดยกลุ่มที่เป็นผู้นำชุมชนมีส่วน

ด้านการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล ของประชาชนที่มีบทบาทในชุมชนที่ต่างกันพบว่า ประชาชนที่มีบทบาทในชุมชนที่ต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาภูมิทัศน์ตลาด 100 ปี ระแหง ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบ 2 คู่ ประกอบด้วย 1) กลุ่มที่มีบทบาทเป็นกรรมการหมู่บ้านกับสมาชิกกลุ่มสตรี โดยกลุ่มที่เป็นกรรมการหมู่บ้านมีส่วนร่วมมากกว่าสมาชิกกลุ่มสตรี และ 2) กลุ่มที่มีบทบาทเป็นกรรมการหมู่บ้านกับกลุ่มอื่นๆ (ประชาชนทั่วไป) โดยกลุ่มที่เป็นกรรมการหมู่บ้านมีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มอื่นๆ (ประชาชนทั่วไป)

จากผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีตำแหน่งต่างๆ ทางสังคมนั้น มีการรับผิดชอบที่ต่างกัน เช่น ผู้นำชุมชน กรรมการหมู่บ้าน หรือสมาชิกกลุ่มสตรี จะมีการรับผิดชอบตามตำแหน่งที่ได้รับต่อกิจกรรมของสังคมที่ต่างกัน ทำให้ประชาชนที่มีบทบาทที่ต่างกันนั้นเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาภูมิทัศน์ตลาด 100 ปี ระแหง แตกต่างกันไปด้วย ซึ่งผลการศึกษานี้ได้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สิริณี สังคะพัฒน์ (2548) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อุทยานแห่งชาติคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า ระดับการศึกษา สถานภาพทางสังคม และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อุทยานแห่งชาติคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

ภาคีหน่วยงานภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชนโดยคณะกรรมการตลาด 100 ปี ระแหง ประชาชนในพื้นที่และชุมชนใกล้เคียงร่วมเสนอข้อมูลในการวางแผนชุมชน เนื่องจากผลการศึกษาพบว่า ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมน้อยในทุกด้าน ในการพัฒนาภูมิทัศน์ตลาด 100 ปี ระแหง โดยนำกระบวนการการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการพัฒนาภูมิทัศน์ในชุมชน ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมศึกษาปัญหา 2) การวางแผนโครงการ 3) การดำเนินงาน 4) การรับผลประโยชน์ และ 5) การติดตามและประเมินผล ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและสรุปประเด็นที่ต้องพัฒนาดังนี้ 1) ออกกฎระเบียบการทิ้งและการกำจัดขยะมูลฝอย 2) ปรับปรุงป้ายชื่อตลาดให้มีขนาดที่เหมาะสม ระดับความ

สูงมุมมองของป้ายควรอยู่ในระดับที่สามารถมองเห็นได้ สะดวก ชัดเจน ตัวอักษรอ่านง่าย ภาษาที่ใช้ควรมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ 3) ป้ายแสดงผังบริเวณจุดเชื่อมต่อที่สำคัญของสถานที่และร้านค้า ลักษณะเป็นภาพระบุตำแหน่งชื่อร้านค้า และโซนสินค้าสำหรับเดินชมตลาดและสะดวกต่อการเลือกซื้อ 4) ที่จอดรถ ควรจัดให้มีพื้นที่จอดรถทั้งรถยนต์และรถมอเตอร์ไซด์ เพื่อความสะดวกสบายเรียบร้อยและเพื่อความปลอดภัยสำหรับทรัพย์สินของผู้ที่มาเดินตลาด ห้ามมอเตอร์ไซด์การขับวิ่งในตลาด 5) คณะกรรมการบริหารตลาด 100 ปี ระแหง ต้องมีการประชุมต่อเนื่องประจำเพื่อติดตามการดำเนินงานโดยเชิญภาคีหลายภาคส่วนมาหารือเพื่อพัฒนาตลาด เพิ่มสินค้าที่ผลิตจากชุมชน และ 6) ผู้นำชุมชนร่วมกับโรงเรียนจัดนักเรียน ผูกอบรมให้เป็นมัคคุเทศก์ ประชาสัมพันธ์สร้างภูมิทัศน์

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเพิ่มเติมดังนี้

1. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษา ด้านความคาดหวัง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ที่มาท่องเที่ยวเนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้ ศึกษาด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในบริเวณตลาด 100 ปี ระแหง ด้านเดียว ควรศึกษาในด้านของนักท่องเที่ยวเพื่อจะได้ทราบว่า ปัจจุบันนักท่องเที่ยวที่มีความคาดหวัง ความพึงพอใจในการจัดการพัฒนาภูมิทัศน์ตลาด 100 ปี ระแหง มากน้อยเพียงใดเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป

2. หากจะพัฒนาภูมิทัศน์ของตลาด 100 ปี ระแหง ให้อยู่ในระดับสากล ควรทำวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น นักท่องเที่ยวต่างชาติ นักเรียน นักศึกษา บริษัทนำเที่ยว เพื่อจะได้รับมุมมองที่หลากหลาย จะได้สามารถนำไปพัฒนาให้ครบทุกด้าน

บรรณานุกรม

- คมลักษณ์ สงทิพย์. (2557). การมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชน กรณีศึกษา ตลาดน้ำวัดตะเคียน อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ประภัศร์ แจ่งโพธิ์. (2554). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์ : กรณีศึกษา ตลาดน้ำสามชุก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิลาสินี หมั่นหนู. (2557). การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำทะเลน้อย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง.
- สิราณี สังคพัฒน์. (2548). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว เชิงนิเวศ อุทยานแห่งชาติคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร.
- การศึกษาองค์ประกอบและกระบวนการจัดการภูมิทัศน์วัฒนธรรมเพื่อการวางแผนพัฒนาชุมชนตลาดคลองสวน จังหวัดฉะเชิงเทรา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อารีรัตน์ รุ่งทอง. (2551). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บริเวณตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.